

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Ohjelmassa toivoisi huomioitavan kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää koulunuorisotyö, jota on valtion varoinkin kehitetty. Samalla toivoisi, että tuo kehittäminen jatkuu ja rahoitukset olisivat selkeämpiä, niin että samankaltaista työtä tekevien tärkeiden koulun lisäaikuisten saamiseksi ei olisi monia erillisiä hakuja, kuten esimerkiksi koulunuorisotyö ja kouluvalmentajat ovat olleet eri hauissa menneenä vuonna. VANUPO voisi kirjauksillaan vahvistaa koulunuorisotyön yhdeksi keskeiseksi toimintamalliksi nuorisotyössä ja kouluissa.

Etsivän nuorisotyön monipuolisuuteen, merkittävyyteen ja laajuuteen nähden näkyy se ohjelmassa aika heikosti. Etsivä työ kunnissa yleisempää kuin Ohjaamotoiminta ja monessa kunnassa työhön saatava valtionapu on varmistamassa erityisesti aikuisten nuorten palveluihin ohjaamista ja ennaltaehkäisevää työtä. Ohjaamotoiminta on sitä vastoin vahvasti esillä ohjelmassa. Ohjaamotoiminnan laajentuminen valtakunnallisesti kattavammaksi olisi toivottavaa. Ohjaamo saadessa näin suuren painoarvon, olisi toivottavaa, että siihenkin toimintaan olisi valtiolta tukea saatavissa. Mutta ei muiden palvelujen kustannuksella. Ohjaamo ei ole yksittäinen palvelu vaan palvelujen yhteen kokoaja, tarjotin jolta palveluja voidaan tarjota.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Mielenterveyspalvelujen saatavuus on tärkeä asia. Hyvinvointialueilla tilanne on kovin erilainen palvelujen saatavuuden suhteen ja siksi olisi tärkeää, että kunnassa pystytään kouluttamaan mm. nuorisotyöntekijöitä tai muita nuorten parissa työskenteleviä nepsy-valmentajaksi, jolloin ennaltaehkäisy ja nopeampi avun saanti helpottuu neropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja aikuisten nuorten osalta. Haasteena on mm. koulutusten kallis hinta. Edellinen voisi konkreettisesti liittyä ohjelmassa mainittuun asiaan, että varmistetaan ohjaajien riittävä osaaminen laadukkaan,

turvallisen ja nuoren mielen hyvinvointia tukevan toiminnan järjestämiseen. Mutta miten VANUPO näitä asioita konkreettisesti tukee, se ei avaudu tekstistä.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Ankkuritoiminnan kehittäminen mainitaan ohjelmassa. Ankkuritoiminta on hyvin erilaista eri kunnissa ja eri seuduilla. Siitä näkökulmasta kehittämisen yleinen linjaaminen on haastava projekti. VANUPO:n toivoisi ottavan kantaa terveydenhuollon roolin lisäksi kantaa myös nuorisotyön rooliin Ankkurissa. Nuorisotyö mahdollisuudet Ankkurin asiakasnuoren jatkotyöskentelyn kannalta voivat olla paremmat kuin muiden toimijoiden ja myös tietäntyyppisissä Ankkurin puhutuksissa.

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

Hyvä, että kunnallinen ”perusnuorisotyö” on nostettu ohjelmaan näkyvästi. Nuorten tasa-arvo ei toteudu maassamme kuntien nuorisotyön osalta, koska kunnilla on laaja vapaus tuottaa palvelut kuten parhaaksi nähdään ja millaiset resurssit sille paikallisesti myönnetään. Siitä näkökulmasta valtakunnalliset ja vahvasti näkyvät suositukset olisivat tervetulleita. Suositukset pitäisi saattaa valtion taholta kuntien ylimmän johdon ja päättäjien tietoon. Nuorisotyössä on tehty paljon työtä esimerkiksi NUPS-työskentelyn kautta ja osaamiskeskus Kanuunan yhdessä kuntien kanssa tuottama tieto pitäisi hyödyntää tässä tilanteessa.

Painopisteet nuorisualan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Kunnallisen nuorisotyön kokoajana, tukijana ja sparraajan osaamiskeskus Kanuuna on ollut tärkeä. Tämän työn soisi jatkuvan.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisualan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

-

Marko Laitinen
Riihimäen kaupungin nuorisopalvelut